

POSUDEK

oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Daniel Tůma

Název práce: **Srovnání právní úpravy správy společného jmění manželů dle zák. č. 40/1964 Sb. a zák. č. 89/2012 Sb.**

Jméno a příjmení oponenta: JUDr. Petr Šustek, Ph.D.

1. Cíle, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Diplomant si zvolil nesporně relevantní téma, které představuje jednu z prakticky nejvýznamnějších oblastí právní úpravy vztahů mezi manžely. Diachronní komparace předchozí a současné právní úpravy je přitom vhodným nástrojem pro reflexi a kritické zhodnocení relevantních právních institutů. Diplomant prokázal (s výhradou níže uvedeného zásadního formálního nedostatku práce) znalost zákonné úpravy i aktuální judikatury, jako i schopnost orientace v odborných textech, a to včetně pramenů německojazyčných.

2. Struktura a členění práce:

Text (79 stran včetně úvodu a závěru, na počet znaků cca 109 stran) je přehledně a jasně členěn, jednotlivé pasáže na sebe systematicky navazují. Práce je složena ze tří kapitol, kdy druhá se rozpadá na jednu úroveň podkapitol a třetí na dvě úrovně podkapitol. Velmi krátká první kapitola představuje pojem manželského majetkového práva. Druhá kapitola je věnována historickému vývoji manželského majetkového práva od římského práva přes středověk a ABGB po přijetí občanského zákoníku z roku 1964. Stěžejní a nejdelší třetí kapitola pak zahrnuje samotnou komparaci obou právních úprav. Diplomant se přitom zabývá mj. zákonným režimem SJM, jeho vznikem, předmětem a nabýváním do něj, modifikacemi SJM nebo smluvními režimy SJM. Důraz je přitom kladen na otázky správy SJM. V závěrečné podkapitole je představena právní úprava německá a rakouská. Struktura práce není zcela vyvážená, kdy by bylo vhodnější práci detailněji rozčlenit na více kapitol tak, aby vynikl význam jejích stěžejních částí. Nejde však o závažnější chybu, a to již proto, že i autorem zvolená struktura má vnitřní logiku a smysl. Vnitřní členění tak lze označit za souladné s klasickými doktrinárními přístupy.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi:

Diplomant při zpracování diplomové práce využil prameny zahrnující právní předpisy (včetně zahraničních; ač v seznamu zdrojů právní předpisy nejsou uvedeny, což je určitým formálním

nedostatkem), odbornou literaturu (včetně německojazyčné) a judikaturu. Drobnějším nedostatkem, který však v kontextu celé práce není významný, snad může být absence zahraničních periodických zdrojů. Citace jsou v práci uváděny na správných místech a to v souladu s normou pro zpracování těchto písemností.

Stěžejním problémem je však skutečnost, že celá řada zdrojů uvedených v seznamu použité literatury není v práci nikde citována. Vzhledem k tomu, o jak velkou část zdrojů jde, by bylo snadnější uvést zdroje, které jsou v práci opravdu citovány – níže však vypisuji seznam zdrojů uvedených v seznamu, jejichž citace chybí. Ve skutečnosti se tento problém týká značné většiny všech uvedených pramenů. Z uvedených knižních zdrojů je jich v práci citováno deset, necitováno sedmáct. Z velkého množství odborných článků, které jsou v seznamu použité literatury uvedeny, není v práci citován dokonce ani jeden (sic!). S výjimkou důvodové zprávy k platnému občanskému zákoníku není citován rovněž žádný z uvedených internetových zdrojů.

Autor zjevně při sestavování použité literatury buď podváděl, aby vzbudil zdání mnohem větší pramenné základny, než z jaké ve skutečnosti vycházel, nebo zásadně nerozumí pravidlům citace zdrojů ve vědecké práci. Obě možnosti představují na úrovni diplomové práce závažný problém. Pro úspěšnou obhajobu práce by bylo nezbytné opravdu přesvědčivé vysvětlení tohoto problému. Vzhledem k jeho nevídanému rozsahu však důrazně doporučuji nespokojit se s obvyklým vysvětlením, že jde o zdroje, ze kterých autor všeobecně vycházel při studiu problematiky. Takové vysvětlení je možné, pokud jde o menší část pramenů tvořící elementární základ problematiky. Zde však v práci není citována ani zmíněna drtivá většina údajných pramenů.

Seznam necitovaných zdrojů:

Knižní zdroje: Bělohlávek a kol., Bičovský a kol., Boguszak a kol., Fiala 2012, Holub a kol. 2007, Holub a kol. 2011, Hrušáková 2009, Hrušáková a kol. 2015, Melzer a kol. 2016, Novotný a kol., Polišenská, Rouček a Sedláček, Salák a kol., Schön, Šarman a kol., Urban, Zuklínová 2016.

Odborné články: Čadová, Čech, Dědič, Dethloff, Hrušáková a Fiala 1991, Juřátková, Kavalír, Kovářová, Králíčková 1995, Králíčková 2005, Králíčková 2007, Králíčková 2013, Lužná 2008, Lužná 2009, Lužná 2012 (Právo a rodina č. 6), Lužná 2012 (Právo a rodina č. 8), Malenovský, Maxa, Melzer a Tégl, Zavadilová.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce:

Jazyková i stylistická úroveň práce je dobrá, práce je čtivá a srozumitelná. Nezatěžují ji přitom žádné zásadní gramatické chyby. S právní terminologií diplomant pracuje správně.

5. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce:

Práce je po odborné stránce s ohledem na požadavky kladené na práci tohoto stupně standardní. Rozsahem se jedná o práci dlouhou. Diplomant vypracoval po obsahové stránce poměrně zdařilé pojednání o zvolené problematice, kdy lze ocenit zařazení komparativního prvku a autorových kritických hodnocení a úvah *de lege ferenda*.

6. Otázky k zodpovězení při obhajobě práce:

V práci dospíváte k závěru, že by bylo vhodné opustit zákonný režim SJM a nahradit jej režimem oddělených jmění. Domníváte se, že SJM přináší také některé pozitivní důsledky,

které by bylo vhodné zachovat, a případně za pomoci jakých právních institutů byste se o jejich zachování pokusil? Jak je pro Vás v tomto ohledu např. důležité zajištění zásadně srovnatelné životní úrovně manželů v průběhu trvání manželství (srov. § 690 občanského zákoníku) a jaká opatření byste pro naplnění tohoto cíle v režimu oddělených jmění doporučoval?

7. Závěr:

Předložená práce prokázala diplomantovu samostatnost při zpracovávání aktuálního tématu, jako i jeho schopnost orientovat se v zákonné úpravě, odborné literatuře i judikatuře včetně cizojazyčných zdrojů. Autor předložil pojednání o relevantním tématu, které je po obsahové stránce poměrně vydařené. Je však zatíženo zásadním formálním problémem nešťastné práce se zdroji, jak je popsán výše. V případě skutečně uspokojivého vysvětlení tohoto problému doporučuji práci k ústní obhajobě s předběžným hodnocením **velmi dobře**.

Datum: 30. 7. 2019

JUDr. Petr Šustek Ph.D.